

Titulació	Tipus	Curs
Sociologia	OB	2

Professor/a de contacte

Nom: Massoud Sharifi Ahmadipour

Correu electrònic: massoud.sharifi@uab.cat

Equip docent

Romina Paola Tavernelli

Berta Güell Torrent

Idiomes dels grups

Podeu consultar aquesta informació al [final](#) del document.

Prerequisits

No hi ha prerequisits per fer aquesta assignatura.

Objectius

L'objectiu del curs és introduir l'alumnat en l'estudi de les condicions socials que afavoreixen o dificulten el benestar de les persones, mitjançant el coneixement de com es distribueixen socialment els recursos de benestar (Estat, mercat, família i comunitat) i com impacten les polítiques socials.

Presenta l'eix vertebrador de la matèria "Política Social" a partir de l'articulació de tres parts. La primera part posa l'accent en la política social entesa en el sentit més general, a partir de l'abordatge de la seva història i de la comparació internacional dels diferents règims de benestar.

La segona es fixa en la família i en les transformacions postindustrials d'aquesta institució, amb una especial atenció a les polítiques familiars, a partir d'una mirada crítica sobre els seus impactes des d'una perspectiva de gènere

Finalment, la tercera part se centra en les actuals migracions internacionals i en els reptes que planteja la governabilitat de la mobilitat humana (tot subratllant la ineficàcia de les polítiques unilaterals dels Estats) i la gestió de la inclusió i de la diversitat cultural en societats cada vegada més plurals

Competències

- Actuar en l'àmbit de coneixement propi avaluant les desigualtats per raó de sexe/gènere.
- Analitzar problemes derivats de l'aplicació de polítiques públiques i de situacions de conflicte reconeixent la complexitat dels fenòmens socials i de les decisions polítiques que afecten la democràcia, els drets humans, la justícia social i el desenvolupament sostenible.
- Aplicar els conceptes i els enfocaments de la teoria sociològica, especialment les explicacions de les desigualtats socials entre classes, entre gèneres i entre grups ètnics, a la posada en pràctica de les polítiques públiques i a la resolució de les situacions de conflicte.
- Avaluar la qualitat del propi treball.
- Avaluar les aportacions dels enfocaments sociològics a l'estudi de la cultura, l'educació, la interacció entre societat i medi ambient, la política social i el treball.
- Buscar fonts documentals a partir de conceptes.
- Demostrar que es comprenen els enfocaments de la teoria sociològica, així com els diversos vessants, interpretacions i el context històric.
- Demostrar que es comprenen les anàlisis dels fenòmens socials presentades en llengua anglesa, i observar-ne els punts forts i febles.
- Descriure els fenòmens socials de manera teòricament rellevant i tenint en compte la complexitat dels factors implicats, de les seves causes i dels seus efectes.
- Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom.
- Generar propostes innovadores i competitives en la recerca i en l'activitat professional.
- Gestionar el propi temps: planificar l'estudi propi, gestionar la relació amb un tutor o tutora o un assessor o assessora, i establir i complir els terminis adequats per a un projecte de treball.
- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.

Resultats d'aprenentatge

1. Actuar en l'àmbit de coneixement propi avaluant les desigualtats per raó de sexe/gènere.
2. Avaluar la qualitat del propi treball.
3. Buscar fonts documentals a partir de conceptes.
4. Comparar la lectura de les polítiques socials des de diferents ideologies presents en la realitat social d'Espanya i de Catalunya
5. Comprendre les interpretacions socials de la política social d'acord amb aquests enfocaments.
6. Definir els conceptes sociològics que interpreten la política social.
7. Definir els fenòmens socials subjacents a les polítiques socials i els conflictes sobre les necessitats socials.
8. Demostrar que es comprenen les anàlisis dels fenòmens socials presentades en llengua anglesa, i observar-ne els punts forts i febles.
9. Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom.
10. Discriminar les explicacions de les desigualtats d'accés i impacte de les polítiques socials entre classes, entre gèneres i entre grups ètnics que aquests actors donen per descomptades.
11. Distingir els conceptes sociològics sobre la política social.
12. Expressar els debats al voltant d'aquests enfocaments, pel que fa a la política social.
13. Generar propostes innovadores i competitives en la recerca i en l'activitat professional.
14. Gestionar el propi temps: planificar l'estudi propi, gestionar la relació amb un tutor o tutora o un assessor o assessora, i establir i complir els terminis adequats per a un projecte de treball.
15. Relacionar els conceptes, els mètodes i les tècniques utilitzats per analitzar la política social amb els debats teòrics i metodològics generals.
16. Relacionar els debats al voltant d'aquests enfocaments, pel que fa a la política social, amb el context històric en el qual han sorgit.
17. Relacionar-los amb els debats sobre l'estat, el canvi social i la desigualtat.
18. Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.

Continguts

PRIMERA PART: POLÍTICA SOCIAL

Docent: Dr. Massoud Sharifi

Bloc I. Fonaments i dimensions de la política social

1. Què és la política social?
2. La sociologia i l'estudi de la política social

Bloc II. Evolució i transformacions de l'Estat del Benestar

1. Origen històric de la política social i l'Estat del Benestar
2. Crisis, reformes i mutacions de l'Estat del Benestar contemporani

Bloc III. Enfocaments teòrics i crítics en política social

1. Tipologies i règims d'Estat del Benestar
2. Enfocaments crítics i ampliat: perspectiva de gènere

Bloc IV. L'Estat del Benestar a Espanya: desenvolupament, reptes i àmbits clau

1. Desenvolupament històric i institucional de la política social a Espanya
2. Característiques i estructura de l'Estat del Benestar espanyol
3. Comparació amb altres països europeus: especificitats i convergències
4. Àmbits específics de la política social: sanitat, educació, pensions, habitatge, renda mínima, dependència

Bloc V. Política social i governança territorial

1. L'Estat autonòmic: distribució de competències i desigualtats interterritorials
2. Serveis socials de proximitat: el cas de Catalunya i les polítiques locals

SEGONA PART: POLÍTQUES FAMILIARS

Docent: Dr. Massoud Sharifi

Bloc I. Fonaments conceptuals i actuals de les polítiques familiars

1. Concepte, objectius i instruments de les polítiques familiars
2. Diversitat familiar en les societats contemporànies: implicacions per a les polítiques públiques

Bloc II. Perspectives sociològiques sobre la família i el benestar familiar

1. Teoria de sistemes familiars
2. Interaccionisme simbòlic
3. Teoria del conflicte
4. Perspectives de gènere i enfocaments interseccionals aplicats a les polítiques familiars

Bloc III. Polítiques familiars en clau comparada

1. Origen i desenvolupament de les polítiques familiars a Europa
2. Models de política familiar segons règims de benestar

Bloc IV. Les polítiques familiars a Espanya

1. Transformacions recents en les llars i estructures familiars a Espanya
2. Trajectòries de canvi de les polítiques familiars a Espanya
3. L'estat actual: ajudes econòmiques, permisos, serveis i carències del sistema espanyol

Bloc V. Polítiques familiars a Catalunya: context, pràctiques i reptes

1. Evolució de les estructures familiars i llars a Catalunya

2. Polítiques autonòmiques de suport a les famílies

TERCERA PART: POLÍTQUES MIGRATÒRIES

Docents: Dra. Romina Paola Tavernelli i Dra. Berta Güell

Bloc I. Introducció a les migracions internacionals

1. Les migracions internacionals com a fenomen social: conceptes, causes i principals tendències i teories
2. Evolució dels fluxos migratoris al món, a Espanya i a Catalunya

Bloc II. Immigració, polítiques públiques i ciutadania

1. Polítiques de control de fluxos a Espanya i a la UE
2. Polítiques d'integració i reconeixement: debats, models i tendències a Europa
3. Participació política i ciutadania: les polítiques de representació i el dret a vot

Bloc III. Polítiques i governabilitat de les migracions: el cas català

1. Les polítiques d'integració a Catalunya: el "model català d'integració" en discussió

El paper de les administracions locals en la implementació de polítiques d'immigració i integració

Activitats formatives i Metodologia

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes magistrals i Seminaris a l'aula	105	4,2	4, 7, 8, 10, 11, 14, 15
Tipus: Supervisades			
Tutories grupals i individuals	45	1,8	4, 5, 6, 7, 8, 10, 11, 12, 14, 15, 16, 17
Tipus: Autònomes			
Lectures, Treball en equip, Preparació de proves escrites	150	6	5, 6, 12, 16, 17

El desenvolupament del curs es basa en la següent metodologia docent:

- a) Classes "magistrals", on l'alumnat podrà assolir les bases conceptuals de la matèria
- b) Seminaris/exercicis dirigits a la discussió dels textos bàsics.
- c) Treball en equip (tres persones) sobre tres propostes d'ABP (Aprenentatge Basat en Problemes), a triar-ne una. Seguiment grupal dins de l'horari de tutories.
- d) Es promourà al llarg de les sessions un clima que eviti els comentaris o exemples sexistes, racistes i LGBTIfòbics

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, perquè els alumnes completin les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura.

Avaluació

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Avaluació grupal (equips de tres persones): Lliurament fixes de lectura, índex i informe resolució ABP	25%	0	0	3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18
Avaluació individual: Realització de tres proves escrites una per a cada bloc de l'assignatura.	45% (15% cada prova)	0	0	4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 14, 15, 16, 17
Participació presencial: activitat individual o en grup	30%	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 11, 12, 14, 15, 16, 17, 18

Activitats d'avaluació única

Se superarà l'assignatura si la nota final de les diferents activitats d'avaluació assoleix com a mínim un 5.

Títol

Lliurament individual de l'informe final de l'ABP

Realització d'una prova escrita dels tres blocs de l'assignatura.

L'alumnat que no assoleixi una nota mitjana de 4, tindrà l'opció de repetir la prova escrita dels tres blocs el dia de la recuperació.

Criteris de superació de l'assignatura

L'assignatura es considerarà superada si la nota final, resultat de la ponderació de les diferents activitats d'avaluació, és igual o superior a 5. Per tal que es pugui fer mitjana i, en conseqüència, aprovar l'assignatura, cal que tant la mitjana de les tres proves escrites individuals com la qualificació del projecte d'Aprenentatge Basat en Problemes (ABP) siguin iguals o superiors a 4.

En cas que la mitjana de les tres proves escrites individuals sigui inferior a 4, l'assignatura es considerarà no superada, fins i tot si la nota final ponderada és igual o superior a 5.

L'alumnat que no assoleixi una nota mitjana de 4 en les tres proves escrites individuals tindrà l'oportunitat de recuperar una única prova en la convocatòria de recuperació. Cal tenir present que aquesta convocatòria té com a finalitat exclusiva la superació de l'assignatura, i no la millora de la qualificació. Per aquest motiu, els estudiants que hagin obtingut una mitjana igual o superior a 5 en les proves escrites no podran presentar-se a la recuperació, encara que alguna de les proves individuals hagi estat suspesa.

L'alumnat que durant el curs hagi fet un seguiment adequat de l'assignatura i no superi la nota mínima de l'avaluació grupal (nota de l'ABP inferior a 4), podrà optar a la recuperació del treball.

A l'acta d'avaluació tan sols tindran la qualificació de "no presentat" aquelles persones que no hagin fet les activitats d'avaluació corresponents al 50% de la nota.

De conformitat amb la normativa acadèmica establerta, qualsevol cas de plagi detectat en el desenvolupament de l'ABP serà qualificat amb una nota de zero (0).

Important per a l'estudiantat repetidor/a

Segons estableix la Normativa Acadèmica, no es contempla la possibilitat de conservar les qualificacions obtingudes en cursos anteriors, tant pel que fa a les activitats pràctiques com a les proves parcials. En aquest sentit, l'estudiantat que repeteixi l'assignatura haurà de cursar-la íntegrament, realitzant totes les activitats i proves previstes en el pla docent vigent.

Calendari i Dates d'Avaluació

A l'inici del curs acadèmic, es posarà a disposició de l'alumnat, a través de l'aula virtual Moodle, un calendari detallat que inclourà la programació completa del curs, així com les dates establertes per a les diferents activitats d'avaluació.

L'avaluació única es durà a terme en la data fixada per la facultat i serà comunicada públicament per aquesta.

Ús d'intel·ligència artificial (IA)-Ús restringit

"Per a aquesta assignatura, es permet l'ús de tecnologies d'Intel·ligència Artificial (IA) exclusivament en el desenvolupament del treball d'ABP, i només per a tasques de suport com la cerca bibliogràfica o d'informació, la correcció de textos (faltes ortogràfiques i/o gramaticals) o les traduccions. L'estudiant haurà d'identificar clarament quines parts han estat generades amb aquesta tecnologia, especificar les eines emprades i incloure una reflexió crítica sobre com aquestes han influït en el procés i el resultat final de l'activitat. La no transparència de l'ús de la IA en aquesta activitat avaluable es considerarà falta d'honestat acadèmica i pot comportar una penalització parcial o total en la nota de l'activitat, o sancions majors en casos de gravetat."

Bibliografia

LECTURES BÀSIQUES

Primera part: política social

Spicker, P. (Ed.). (2022). *Public policy. In States and welfare states: Government for the people* (pp. 30-42). Bristol University Press. <https://doi.org/10.46692/9781447367383.003>

Bagadirov, Azizjon, Anton Hemerijck, and Pablo Puertas Roig. "Stepping-Stone Solidarity: The Normative Foundation of the Social Investment Welfare State." *Acta Sociologica*, 2025. <https://doi.org/10.1177/00016993251319682>.

Ciccia, R. and Sainsbury, D. (2018) Gendering welfare state analysis: tensions between care and paid work, *European Journal of Politics and Gender*, vol 1, no 1-2, 93-109.

Moreno Fernández, L., & Mari-Klose, P. (2016). Bienestar mediterráneo: Trayectorias y retos de un régimen en transición. En E. del Pino, M. J. Rubio Lara, & J. Adelantado Gimeno (Ed.), *Los Estados de bienestar en la encrucijada: Políticas sociales en perspectiva comparada* (2ª ed. ampliada, p. 139-160). Tecnos.

Calero, J. (2021). *El Estado del bienestar español: Valoración y perspectivas de futuro*. Araucaria, 23(47), 457-478. <https://doi.org/10.12795/araucaria.2021.i47.20>

Segona part: polítiques familiars

Daly, M. (2020). Conceptualizing and Analyzing Family Policy and How It Is Changing. In: Nieuwenhuis, R., Van Lancker, W. (eds) *The Palgrave Handbook of Family Policy*. pp 25-41. Palgrave Macmillan, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-030-54618-2_2

Allen, Katherine R., and Angela C. Henderson. "Family Systems Theory." In *Family Theories: Foundations and Applications*, 103-23. John Wiley & Sons, Incorporated, 2016.

<http://ebookcentral.proquest.com/lib/uab/detail.action?docID=4613270>.

Neyer, G. (2021). Chapter 2: Welfare state regimes, family policies, and family behaviour. In N. F. Schneider (Ed.), *Research handbook on the sociology of the family* (pp. 22-41). Edward Elgar Publishing.

Meil, Gerardo Landwerlin. "La Transición de La Familia Patriarcal a La Familia Posmoderna En España." *Recherches Familiales* n° 20, no. 1 (2023): 1-14. <https://doi.org/10.3917/rf.020.0346>.

Ezquerro, Sandra, and Maria de Eguia Huerta. "¿Redistribución de los cuidados? El papel de la familia, el mercado y las políticas públicas en Catalunya." *Política y Sociedad* 57, no. 3 (2020): 769-95. <https://doi.org/10.5209/poso.60900>.

Tercera part: polítiques migratòries

Castles, S. (2014). "Por qué fracasan las políticas migratorias". *Migraciones*. Publicación Del Instituto Universitario De Estudios Sobre Migraciones, (15), 147-184. Disponible a: <https://revistas.comillas.edu/index.php/revistamigraciones/article/view/4262>

Sánchez, Blanca. (2011) "La política migratoria en España. Un análisis de largo plazo". REIS, Monográfico n° 1 (pp. 243-268). Disponible a: <http://revintsociologia.revistas.csic.es/index.php/revintsociologia/article/viewArticle/393>

Rodriguez, Dan (2007) "Inmigración y modelos de incorporación: contextos, claves del debate y tendencias de futuro (Prólogo)". A: John Biles, Ines Michalowski i Lara Winnemore, Políticas y modelos de acogida. Una mirada transatlántica: Canadá y Alemania, Francia y los Países Bajos, Barcelona: CIDOB (pp. 8-37). Disponible a: https://www.cidob.org/publicaciones/series_pasadas/documentos/migraciones/politicas_y_modelos_de_acogida

Oso, L., López-Sala, A., & Muñoz-Comet, J. (2021). Migration Policies, Participation and the Political Construction of Migration in Spain . *Migraciones*. Publicación Del Instituto Universitario de Estudios Sobre Migraciones, (51), 1-30. Disponible a: <https://revistas.comillas.edu/index.php/revistamigraciones/article/view/16736/14789>

Zapata, Ricard & Blanca Garcés (coords.) (2008). La gestió municipal de la immigració a Catalunya. Barcelona: Associació Catalana de Municipis. (pp. 11-23; 129-171). Disponible a: https://www.acm.cat/sites/default/files/publicacions/fitxers/livre_gestio_municipal_immigracio.pdf

BIBLIOGRAFIA COMPLEMENTÀRIA:

Primera part: Política social

Adelantado Gimeno, J. (2007). Los servicios sociales y la cuarta pata (¿coja?) del estado del bienestar en España. *Mientras Tanto*, 103, 21-31.

Adelantado Gimeno, J. (2018). Reestructuración de los Estados del Bienestar: Cambios cuantitativos y cualitativos: el caso de España. *Textos & Contextos (Porto Alegre)*, 17(1), 25-39.

Antón, A. (2009). Debates sobre ideas de la izquierda. En A. Antón, *Reestructuración del Estado de bienestar* (p. 127-176). Talasa.

Béland, D., Cantillon, B., Hick, R., & Moreira, A. (2021). Social policy in the face of a global pandemic: Policy responses to the COVID-19 crisis. *Social Policy & Administration*, 55(2), 249-260.

Cantillon, B., Seeleib-Kaiser, M., & Veen, R. van der. (2021). The COVID-19 crisis and policy responses by continental European welfare states. *Social Policy & Administration*, 55(2), 326-338.

Esping-Andersen, G. (1993). *Los Tres mundos del estado del bienestar* (B. Arregui Lugo, Trad.). Edicions Alfons El Magnànim.

- Esping-Andersen, G., & Palier, B. (2010). *Los Tres grandes retos del Estado del bienestar*. Ariel.
- Esping-Andersen Gøsta. (1990). The Three Political Economies of the Welfare State. *International Journal of Sociology*, 20(3), 92-123.
- Esping-Andersen, G. (2000). Capítulo 5: Un nuevo examen comparativo de los distintos regímenes del bienestar. En *Fundamentos sociales de las economías postindustriales* (p. 101-127). Editorial Ariel.
- Fernández Maíllo, G. (Ed.). (2019). *Informe sobre exclusión y desarrollo social en Cataluña. Resultados de la Encuesta sobre Integración y Necesidades Sociales 2018*. Fundación Foessa.
- Ferragina, E., & Seeleib-Kaiser, M. (2011). Thematic review: Welfare regime debate: Past, present, futures? *Policy and Politics*, 39(4), 583-611. <https://doi.org/10.1332/030557311X603592>
- Flores Martos, R., Fuentes Rey, P., & et al.,. (2019). Capítulo 7: Los Derechos Sociales "de Baja Intensidad" En Cataluña: Necesidades, Expectativas, Niveles de Acceso y Valoración Por Parte de La Ciudadanía. En G. Fernández Maíllo (Ed.), *Informe Sobre Exclusión y Desarrollo Social En Cataluña* (p. 145-182). Fundación Foessa.
- González de Durana, A. A., & Rodríguez Cabrero, G. (2019). El Papel de Las Políticas Sociales a La Salida de La Crisis: Los Servicios Públicos y Las Prestaciones Sociales Entre La Regresión y Las Reformas. En G. F. Maíllo (Ed.), *VIII Informe sobre exclusión y desarrollo social en España, 2019* (p. 329-390). Caritas Española: Fundación Foessa.
- Greve, B. (Ed.). (2018). *Routledge Handbook of the Welfare State* (2nd edition). Routledge.
- Hemerijck, Anton (2018) Social investment as a policy paradigm, *Journal of European Public Policy*, 25:6, 810-827.
- Hemerijck, A. (2023). Towards a European Union of social investment welfare states. *Intereconomics*, 58(5), 233-239. <https://doi.org/10.2478/ie-2023-0049>
- Llorente, R. M. de B. (2016). Crisis, post-crisis y Estado de Bienestar: ¿hacia dónde transita el Modelo Social Europeo? *Cuadernos europeos de Deusto*, 54, 121-154.
- Lucas García, J. A., & Calvo, S. B. (2017). Evolución del Estado del Bienestar desde una perspectiva de género. ¿Genealogía de una expropiación? *El Futuro del Pasado: revista electrónica de historia*, 8, 147-195.
- Maíllo, G. F. (2019). *VIII Informe sobre exclusión y desarrollo social en España, 2019*. Caritas Española: Fundación Foessa.
- Moreno, L., Pino, E. del, Marí-Klose, P., & Moreno Fuentes, F. J. (2014). Los sistemas de bienestar europeos tras la crisis económica. *Eurosocial (Programa para la Cohesión Social en América Latina)*, 9-67.
- Offe, C. (2006). Some Contradictions of the Modern Welfare State. En C. Pierson & F. G. Castles (Ed.), *The Welfare State Reader* (2nd edition, p. 66-75). Polity.
- Picó i López, J. R. (1999). *Teorías sobre el estado del bienestar*. Siglo XXI.
- Pino, E. del, Rubio Lara, M. J., & Adelantado Gimeno, J. (Ed.). (2016). *Los Estados de bienestar en la encrucijada: Políticas sociales en perspectiva comparada* (2ª ed.). Tecnos.
- Rodríguez Cabrero, G. (2009). Transformaciones y efectos en las políticas sociales en España desde la perspectiva de la inclusión social. En G. Jaraiz Arroyo & V. Renes (Ed.), *Actuar ante la exclusión: Análisis, políticas y herramientas para la inclusión social* (p. 57-85). Fundación FOESSA: Cáritas.
- Rodríguez Cabrero, G., & et al.,. (2014). Estado de bienestar en España: Transformaciones y tendencias de cambio en el marco de la Unión Europea. En F. J. De Lorenzo Gilsanz, (Ed.), *VII Informe sobre exclusión y desarrollo social en España 2014*. (p. 299-394). Fundación Foessa.

Taylor-Gooby, P. (2013a). *The Double Crisis of the Welfare State and What We Can Do About It*. Palgrave Pivot.

Taylor-Gooby, P. (2013b). Public policy futures: A Left trilemma? *Critical Social Policy*, 33(3), 403-426.

Titmus, R. (2006). Universalism versus Selection. En C. Pierson & F. G. Castles (Ed.), *The Welfare State Reader* (2nd edition, p. 40-48). Polity.

Segona part: Polítiques familiars

Alberdi, I. (2003). El feminismo y la familia. Influencia del movimiento feminista en la transformación de la familia en España. *Arbor*, 174(685), 35-51.

Allen, K. R., & Henderson, A. C. (2016). *Family Theories: Foundations and Applications*. John Wiley & Sons, Incorporated.

Bariola, N., & Collins, C. (2021). The Gendered Politics of Pandemic Relief: Labor and Family Policies in Denmark, Germany, and the United States During COVID-19. *American Behavioral Scientist*, 1-27.

Beck, U., & Beck-Gernsheim, E. (2012). Cómo las familias normales se transforman en familias globales. En *Amor a distancia: Nuevas formas de vida en la era global* (p. 19-36). Paidós.

Berger, Lawrence M., and Marcia J. Carlson. "Family Policy and Complex Contemporary Families: A Decade in Review and Implications for the Next Decade of Research and Policy Practice." *Journal of Marriage and Family* 82, no. 1 (2020): 478-507.

https://doi.org/10.1111/jomf.12650.

Bogensneider, K., & Corbett, T. J. (2010). Family Policy: Becoming a Field of Inquiry and Subfield of Social Policy. *Journal of Marriage and Family*, 72(3), 783-803.

Brullet, C. (2010). Cambios familiares y nuevas políticas sociales en España y Cataluña. El cuidado de la vida cotidiana a lo largo del ciclo de vida. *Educación*, 51-79.

Brullet, C. (2012). *Les polítiques de suport a les famílies amb fills i filles a Catalunya* (UNICEF Comitè Catalunya).

Diana Auth, Jutta Hergenhan, & Barbara Holland-Cunz. (2017). *Gender and Family in European Economic Policy: Developments in the New Millennium*. Palgrave Macmillan.

Edlund, J., & Öun, I. (2016). Who should work and who should care? Attitudes towards the desirable division of labour between mothers and fathers in five European countries. *Acta Sociologica*, 59(2), 151-169.

Espinal, I., Collado, A. G., & Sala, F. G. (2004). El enfoque sistémico en los estudios sobre la familia. *Revista internacional de sistemas*, 14, 21-34.

Fernández, J. V. (1999). Mater familias: Modelos clásicos de sociología del género: F: Engels y E: Durkheim. *Política y sociedad*, 32, 173-188.

Filgueira, Fernando, and Cecilia Rossel. "Family Policies Across the Globe." In *The Palgrave Handbook of Family Policy*, edited by Rense Nieuwenhuis and Wim Van Lancker, 219-47. Cham: Springer International Publishing, 2020. https://doi.org/10.1007/978-3-030-54618-2_10.

Flaquer, L. (2009a). Les polítiques familiars a Catalunya. *Valors, Idees, Actituds*, 76-101.

Flaquer, L. (2009b). Les polítiques familiars a Europa: Tendències i reptes. *Revista de coneixement i anàlisi social*, 15, 25-34.

Gabb, J., & Fink, J. (2018). *Couple relationships in the 21st century: Research, policy, practice, New extended ed* (2017-43605-000). Palgrave Macmillan.

Ibáñez Garzarán, Z. (2015). Sorteando obstáculos y buscando oportunidades: Evolución del empleo y la maternidad en la España democrática. En M. L. Borja (Ed.), *Empleo y maternidad: Obstáculos y desafíos a la conciliación de la vida laboral y familiar* (p. 39-58). IGOP-FUNCAS.

Klocker, N., & Tindale, A. (2021). Together and apart: Relational experiences of place, identity and belonging in the lives of mixed-ethnicity families. *Social & Cultural Geography*, 22(2), 206-230.

Lohmann, H., & Zagel, H. (2016). Family policy in comparative perspective: The concepts and measurement of familization and defamilization. *Journal of European Social Policy*, 26(1), 48-65.

Meil Landwerlin, G. (2011). La protección social a las familias en España. En E. Almeda Samaranch & D. Di Nella (Ed.), *Bienestar, protección social y monoparentalidad* (p. 67-92). Copalqui.

Thévenon, O. (2011). Family Policies in OECD Countries: A Comparative Analysis. *Population and Development Review*, 37(1), 57-87.

Zagel, H., Lohmann, H. (2020). Conceptual Approaches in Comparative Family Policy Research. In: Nieuwenhuis, R., Van Lancker, W. (eds) *The Palgrave Handbook of Family Policy*. pp 119-139. Palgrave Macmillan, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-030-54618-2_6

Tercera part: Politiques migratòries

Ambrosini, M. 2013. "Between national states and cosmopolitan societies: the institution of citizenship takes the immigration test". *Migraciones*. Publicación Del Instituto Universitario De Estudios Sobre Migraciones 31: 11-41. Disponible a: <https://revistas.comillas.edu/index.php/revistamigraciones/article/view/920>

Anderson, B. 2017. "Towards a new politics of migration." *Ethnic and Racial Studies*, 40(9): 1527-1537. <http://dx.doi.org/10.1080/01419870.2017.1300297>

Arce, C. 2024. *Una lucha contra el "odio digital" con pleno respeto a los derechos fundamentales*. Barcelona: Atelier.

Ares, A., García, M., Estrada, C., y Iglesias, J. 2020. "Migratory Flows at the Borders of Our World". Instituto Universitario de Estudios sobre Migraciones. Disponible a: <https://repository.javeriana.edu.co/handle/10554/49843>

Bah, I. 2022. *Tres días en la arena*. Madrid: La Imprenta.

Bastia, T. 2010. "Políticas migratorias en nombre de la cohesión social". *Papeles*, 101: 53-62. Disponible a: https://www.fuhem.es/media/cdv/file/biblioteca/PDF%20Papeles/101/Políticas_migratorias_en_nombre_cohesion

CCAR. 2024. *L'externalització de fronteres a la Unió Europea*. Disponible a: https://www.ccar.cat/wp-content/uploads/2024/06/Informe-Externalitzacio_web_xxss-1.pdf

De Haas, H. 2024. *Los mitos de la inmigración. 22 falsos mantras sobre el tema que más nos divide*. Ediciones Península.

Oso, L., López-Sala, A., & Muñoz-Comet, J. 2021. Migration Policies, Participation and the Political Construction of Migration in Spain . *Migraciones*. Publicación Del Instituto Universitario de Estudios Sobre Migraciones, (51), 1-30. Disponible a: <https://revistas.comillas.edu/index.php/revistamigraciones/article/view/16736/14789>

Fernández, B. 2010. *Políticas migratorias comparadas en el Sur de Europa: lecciones cruzadas entre España y Portugal*. Fundación Alternativas. Disponible a: <https://portalinvestigacion.udc.gal/documentos/608ca849af765575d40a4286>

Freedman, J. 2024. *A gendered analysis of EU migration externalisation policies*. Disponible a: https://www.researchgate.net/publication/379168095_A_GENDERED_ANALYSIS_OF_EU_MIGRATION_EXTER

- Geisser, V. (Ed.). 2011. Dossier: "Immigration en Catalogne : politiques et société". *Migrations. Societé*, 43, nº 134-135. Disponible a: <https://www.cairn.info/revue-migrations-societe-2011-2.htm>
- Jimenez Zunino, C.; Trpin, V. (2021). *Pensar las migraciones: categorías críticas para su abordaje*. Córdoba: TeseoPress
- Khosravi, S. 2021. *Yo soy frontera*. Barcelona: Virus Editorial.
- La Directa. 2024. *Vides a preu de mercat. Les vulneracions de drets del Nou Pacte Europeu de Migracions i Asil*. Disponible a: <https://directa.cat/papers/suplement-vides-a-preu-de-mercat-les-vulneracions-de-drets-del-nou-pacte-europeu-de>
- Massey, D., Arango, J., Hugo, G., Kouaouci, A., Pellegrino, A., & Taylor, J. 1993. Theories of International Migration: A Review and Appraisal. *Population and Development Review*, 19(3): 431-466. Disponible a: https://isfcolombia.uniandes.edu.co/images/2019-intersemestral/14_de_junio/Theories_of_International_Migration
- Mbembe, A. 2006. *Necropolítica*. Editorial Melusina. Disponible a: <https://aphuuguay.wordpress.com/wp-content/uploads/2014/08/achille-mbembe-necropolc3adtica-seguido-de-s>
- Morales, L., i Ros, V. 2012. "La politización de la inmigración en España en perspectiva comparada". *Documentos CIDOB Migraciones* 25. Disponible a: https://www.cidob.org/publicaciones/series_pasadas/documentos/migraciones/la_politizacion_de_la_inmigracion
- Moreno, F. J. 2010. "Inmigración y Estado de bienestar en España". *Política y Sociedad*, 44(2): 171-184. Disponible a: <https://revistas.ucm.es/index.php/POSO/article/download/POSO0707230171A/22289/>
- Moya, D. i Viñas, A. (Eds). 2010. *Sufragio y participación política de los extranjeros extracomunitarios en Europa*. Barcelona. Disponible a: <https://www.um.es/capsocinmig/Documentos/PISUNYER.pdf>
- Oso, L., López-Sala, A., i Muñoz, J. 2023. *Sociología de las migraciones*. Madrid: Editorial Síntesis S.A.
- Penninx, R. i Martiniello, M. 2006. "Procesos de integración y políticas locales: estado de la cuestión y algunas enseñanzas. *REIS*, 116/006, pp.123-156. Disponible a: <https://dialnet.unirioja.es/descarga/articulo/2238623.pdf>
- Pérez-Orozco, A. y López Gil, S. 2011. *Desigualdades a flor de piel: cadenas globales de cuidados. Concreciones en el empleo de hogar y articulaciones políticas*. Santo Domingo: ONU Mujeres Santo Domingo.
- Quijano, A. (2000). Colonialidad del poder, etnocentrismo y América Latina. En E. Lander, *Cuestiones y horizontes: de la dependencia histórico-estructural a la colonialidad/descolonialidad del poder*. Buenos Aires: CLACSO. <https://biblioteca.clacso.edu.ar/clacso/se/20140507042402/eje3-8.pdf>
- Reher, D., Requena, M. i Sanz A. (Coord.). 2011. "La inmigración en España: perspectivas innovadoras". *Revista Internacional de Sociología*, Vol. 69, Núm. M1. Disponible a: <https://revintsociologia.revistas.csic.es/index.php/revintsociologia/issue/view/29>
- Sanahuja, R. 2011. "El impacto social de la crisis: el papel del mundo local en la integración de la inmigración: estudio de caso de Barcelona". *Anuario CIDOB de la Inmigración*, 76-103. Disponible a: https://www.cidob.org/es/articulos/anuario_cidob_de_la_inmigracion/2010/el_impacto_social_de_la_crisis_el_pap
- Sassen, S. 2017. "La pérdida masiva de hábitat. Nuevas motivaciones para la migración". *Iglesia Viva*, 270, 11-38. Disponible a: <https://iviva.org/revistas/270/270-11-SASSEN.pdf>
- Segato, R. 2007. Identidades políticas/Alteridades históricas: una crítica a las certezas del pluralismo global. En R. Segato, *La nación y sus otros. Raza, etnicidad y diversidad religiosa en tiempos de políticas de la identidad* (pp. 37-69). Buenos Aires: Prometeo. Disponible a: <http://revistascientificas.filo.uba.ar/index.php/runa/article/view/1304/1257>

Solé, C., y Parella, S. 2008. "El modelo de gestión de las migraciones en Cataluña: ¿una "vía catalana" de integración?" *Política y Sociedad*, 45(1): 85 - 101. Disponible a:
<https://revistas.ucm.es/index.php/POSO/article/view/POSO0808130085A>

Tezanos, J.F. 2007. "Nuevas tendencias migratorias y sus efectos sociales y culturales en los países de recepción. Doce tesis sobre inmigración. REIS, 117/07, pp. 11-34. Disponible a:
<https://dialnet.unirioja.es/descarga/articulo/2266798.pdf>

Torres, F. 2004. "De la asimilación al pluralismo. Inmigración y gestión de la diversidad cultural en las sociedades contemporáneas". *Arxius de Ciències Socials*, N. 11, p.61-87. Disponible a:
<https://www.uv.es/~sociolog/arxius/arxius11.pdf>

Walia, H. 2022. *Frontera i llei. Migració global, capitalisme i l'auge del nacionalisme racista*. Barcelona: Raig Verd.

Programari

No procedeix

Grups i idiomes de l'assignatura

La informació proporcionada és provisional fins al 30 de novembre de 2025. A partir d'aquesta data, podreu consultar l'idioma de cada grup a través daquest [enllaç](#). Per accedir a la informació, caldrà introduir el CODI de l'assignatura

Nom	Grup	Idioma	Semestre	Torn
(SEM) Seminaris	1	Català	anual	matí-mixt
(SEM) Seminaris	51	Català/Espanyol	anual	tarda
(TE) Teoria	1	Català	anual	matí-mixt
(TE) Teoria	51	Català/Espanyol	anual	tarda